

TIBBİ TERİNOLOJİ 3

SOLUNUM SİSTEMİ

ANATOMİ VE FİZYOLOJİSİ

TANISAL TIBBİ TERİMLER

Yrd. Doç. Dr. Perihan ŞENEL TEKİN

SOLUNUM (RESPIRATIO-RESPIRASYON)

- Yaşam için gerekli olan oksijenin hava yoluyla vücuda alınması ve besinlerin yakılmasından sonra ortaya çıkan karbondioksitin vücuttan atılmasıdır.

- Başlıca iki işlemde oluşur:
- İ Inspiration (inspirasyon): Havanın ve bunun yanında Oksijenin vücuda alınması.
- Expiration(ekspirasyon): vücutta hücreler tarafından üretilen karbondioksitin vücuttan atılması.

Solunumla doğrudan ilişkili anatomik oluşumlar şunlardır:

- Burun
- Yutak
- Gırtlak
- Trakea
- Bronşlar
- Bronşiyoller
- Alveoller
- Solunum kasları
- Kan damarları
- Sinirler

Burun (Rhis):

- Kemik ve kıkırdaktan yapılmış, kas ve deri ile örtülü bir organdır.
- Burun ucuna: apex nasi-opeks nazi,
- Burun sırtına: dorsum nasi-dorsum nazi,
- Sırtın alınla birleştiği kısma: radix nasi-radiks nazi adı verilir.
- Burun delikleri: naris-çoğulu nares.
- Burun delikleri arasındaki bölmeye ise septum nasi (nazal septum) adı verilir.

Larenks (Larynx):

- Kıkırdak, zar, bağ ve kaslardan yapılmış olan solunum ve ses organıdır.
- Üç tek ve üç çift kıkırdaktan meydana gelmektedir:
- Tek olan kıkırdak: thyroid cartilage-troid kartilaj,
- Cricoid cartilage-krikoid kartilaj ve epiglottic cartilage-epiglotik kartilajdır.

- Adem (adam) elması adı verilen laryngeal prominence thyroid cartilage üzerinde yer alan bir çıkıntıdır.
- Epiglot kıkırdağı ise bisiklet selesine benzeyen ve yutkunma sırasında larenksi kapayarak yiyeceklerin solunum borusuna geçmesini engelleyen bir oluşumdur.

Larenksin önemli bir özelliđi de;

- Larenks boşluğu içerisinde sesin meydana gelmesini sağlayan ses plikalarının bulunmasıdır.

Trakea (trachea)

- Krikoid kıkırdaktan sonra gelen kısımdır.
- İki bronkusa ayrılır:
- Bronchus principalis dexter-bronkus prinsipal dekser,
- Bronchus principalis sinister-Bronkus prinsipal sinister.
- Ayrılış noktasına ise: bifurcotio trachea-bifurkasyo trakea denir.

- Trakeadaki kıkırdak sayısı:
- 16-20 arası.
- Yükseklikleri:
- 3-4 mm,
- Kalınlıkları ise:
- 1-2 mm dir.

Akciğerler (pulma)

- Solunum sistemi içinde kan ile hava arasındaki gaz alış-verişinin yapıldığı organdır.
- Göğüs boşluğunda bulunur, sağ ve solda olmak üzere iki tanedir.
- İki akciğer arasındaki bölmeye mediastinum denir.

TANISAL TERİMLER

- Abcess of lung:
- akciğer absesi
- Anthracosis-antrakoz:
- Kömür tozunun uzun süre solunum yoluyla alınması nedeniyle akciğerde meydana gelen bir hastalıktır.

- Aplasia of bronchus-aplazi:
- Bronşun yetersiz veya kusurlu gelişmesi.
- Aplasia of lung-aplazi:
- Akciğerin yetersiz veya kusurlu gelişmesi.
- Asbestosis-asbestoz: asbest tozunun uzun süre solunum yoluyla alınması nedeniyle meydana gelen bir hastalıktır.

- Atelectasis-atelektazi:
- Akciğerin tamamının veya bir kısmının açılmaması.
- Bronchiectasis-bronşiyektazi:
- Bronşların kronik olarak genişlemesi.
- Bronchitis-bronşit:
- Bronşiyal mukozanın iltihabı.

- Bronchopneumonia-bronkopnömoni:
- Terminal (uç) bronşiyollerde başlayan akciğer iltihabı.
- bronchogenic, bronchiogenic- bronkojenik, bronşiyojenik:
- Bronş veya bronşlardan kaynaklanan.

- Calcification of tracheal rings-kalsifikasyon:
- Trakheada kalsiyum çođalması.
- Carcinoma of lung, primary, secondary or metastatic-Primer, sekonder, metastatik karsinom:
- Birincil, ikincil veya yayılan akciğer karsinomu.

- Cor pulmonale-kor pulmonal:
- Pulmoner emboli, tromboz, tüberkuloz, amfizem gibi nedenlerle pulmoner arterdeki fazla basınç.
- Coryza-korza:
- Başın üşümesi, burun nezlesi.

- Deflection of septum:
- Burun bölmesinin sağa veya sola doğru eğik olması.
- deviation-deviasyon:
- Sapma
- Empyema of pleura, pyothorax-ampiyem, piyotoraks:
- Göğüs boşluğunda irin olması.

- Fibroid:
- Lifsel
- Hemothorax-hemotoraks: göğüs boşluğuna kan dolması.
- Hydropneumothorax-hidropnömotoraks: göğüs boşluğuna hava ve sıvı dolması.
- Laryngeal stridor:
- Larenkstekki kasılma dolayısıyla solunumun sesli olması.

- Larengitis-larenjit:
- larenksin iltihabı.
- Laryngospasm-laringospazm:
- Larenksin kasılması.
- Laryngotracheobronchitis-laringotrakeobronşit: larenks, trakea ve bronş iltihabı.

- Nasopharyngitis-nazofaranjit:
- Nazofarenks iltihabı.
- Pleurisy-plörezi: plevra iltihabı.
- Pleuritis-plörit:
- Plevra iltihabı.
- Pneumonia-Pnömoni:
- Akciğer iltihabı.

- Pneumatocele, pneumocele, pneumatocele-pnömatosel, pnömosel, pnömatosel:
- Akciğer dokusunun fitik şeklindeki çıkıntısı.
- Pulmonary edema-pulmoner ödem:
- alveol ve bronşlardaki sıvının çoğalarak solunum güçlüğüne ve öksürüğe sebep olması.

- Pulmonary embolism-pulmoner emboli:
- Bir pıhtı veya yabancı maddenin pulmoner arterin bir dalını tıkaması ve dolaşımı engellemesi.
- Pulmonary or vesicular emphysema-pulmoner veya veziküler amfizem:
- Alveol veya küçük pulmonary tüplerin aşırı şişmesi.

- Pulmonary hypertension- pulmoner hipertansiyon:
- Pulmoner emboli, tromboz, tüberkuloz, amfizem nedeniyle pulmoner arterdeki fazla basınç.
- Pulmoner enfarktüs:
- Çok defa embolizm sebebiyle akciğerin bir kısım dokusuna kan gitmemesi.

- Pulmonary thrombosis-pulmoner tromboz:
- herhangi bir pulmoner kan damarında pıhtı meydana gelmesi ve dolaşımın engellenmesi.
- Pyopneumothorax-piyopnömotoraks:
- göğüs boşluğuna irin ve gaz dolması.
- Pyothorax-piyotoraks:
- Göğüs boşluğunda irin olması.

- Rhinitis-rinit:
- Nezle, burun mukozasının iltihabı.
- Sinusitis-sinüzit:
- Sinüs veya sinüslerin iltihabı.
- Spontaneous pneumothorax-spontan pnömotoraks: göğüs boşluğuna havanın girmesi ve akciğerlerin açılmamasına neden olması.